

всі підстави, адже у контексті основних тенденцій глобалізації і забезпечення сталого розвитку за національною державою зберігаються центральні позиції і переваги у виконанні завдань національної безпеки, боротьбі з регіональним та міжнародним тероризмом, злочинністю, наданням соціальних послуг, регулюванням ринку, контролем над видобутком природних ресурсів і регулюванням міграції, вирішенням міжетнічних і культурних проблем тощо. Крім того, Україна має у своєму розпорядженні досить потужний людський і науково-технічний потенціал, який може бути затребуваний на шляху до вирішення загроз глобалізації.

Список використаної літератури

1. Україна у світових глобалізаційних процесах : виклики і відповіді/ Ковальова Г.П., Даніл'ян В.О.// Науковий вісник. Серія «Філософія». – Харків: ХНПУ, 2015. – Вип.45 (частина I)
2. Україна у світових глобалізаційних процесах /Щербакова А.В., Дугієнко Н.О. //«Молодий вчений» -2016- № 2 (29)
3. Вплив глобалізації на економічний розвиток України / В. Є. Куриляк, Є. В. Савельєв // Економіка України - 2012. - № 9. - С. 57-69.

Дворник Інна Володимирівна

к.е.н., старший викладач кафедри аграрної економіки
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ВПЛИВ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ФАКТОРІВ НА ДИНАМІКУ СЕРЕДНЬОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Поняття та сутність заробітної плати розглядали протягом багатьох століть, оскільки праця людини має винагороджуватися, тому увага приділялася її оплаті спочатку в матеріально-речовій формі, а потім у грошовому вираженні. На сьогодні заробітна плата згідно з Законом України «Про оплату праці» – це винагорода найманих працівників, обчислена як правило у грошовому виразі, яку власник чи уповноважений ним орган

оплачує за виконану роботу. Інакше кажучи, заробітна плата – це ціна, що виплачується за використання праці.

Середня заробітна плата – макроекономічний показник, який вираховується як середнє арифметичне значення заробітних плат певної групи працівників (наприклад, по підприємству, по галузі, по регіону). Розраховується, виходячи з фонду оплати праці працівників (включаючи оплату праці сумісників), премій, надбавок, винагород за підсумками роботи за рік і одноразових заохочень. Тобто, середня заробітна плата по підприємству, установі – це економічний показник, який характеризує розмір нарахованої заробітної плати, що припадає на одного працівника підприємства, організації; визначається поділом загальної суми нарахованої заробітної плати на середню чисельність працівників. Заробітна плата є один з головних показників і чинників рівня соціально-економічного життя кожної країни, колективу, людини. Незалежно від формулювання сутності заробітної плати, всі науковці вважають, що вона повинна відбивати існуючі в державі соціальні, економічні та виробничі відносини.

Аналіз динаміки середньомісячної номінальної та реальної заробітної плати в Україні протягом 2010-2019 рр. подано на рис. 1.

У сучасних умовах на рівень заробітної плати впливають багато чинників. Основні з них поділяють ся на 2 групи: зовнішні і внутрішні.

До зовнішніх відносяться чинники, які опосередковано впливають на вибір стратегії формування такої системи оплати праці в країні, що наблизить її до сучасних європейських стандартів майбутньої соціальної моделі держави загального добробуту. До них відносяться: глобалізація та економічна інтернаціоналізація економіки; посилення конкуренції; міжнародний розподіл праці, поглиблення спеціалізації праці; економічна ситуація в світі.

Сучасний стан та перспективи аграрної сфери в Україні

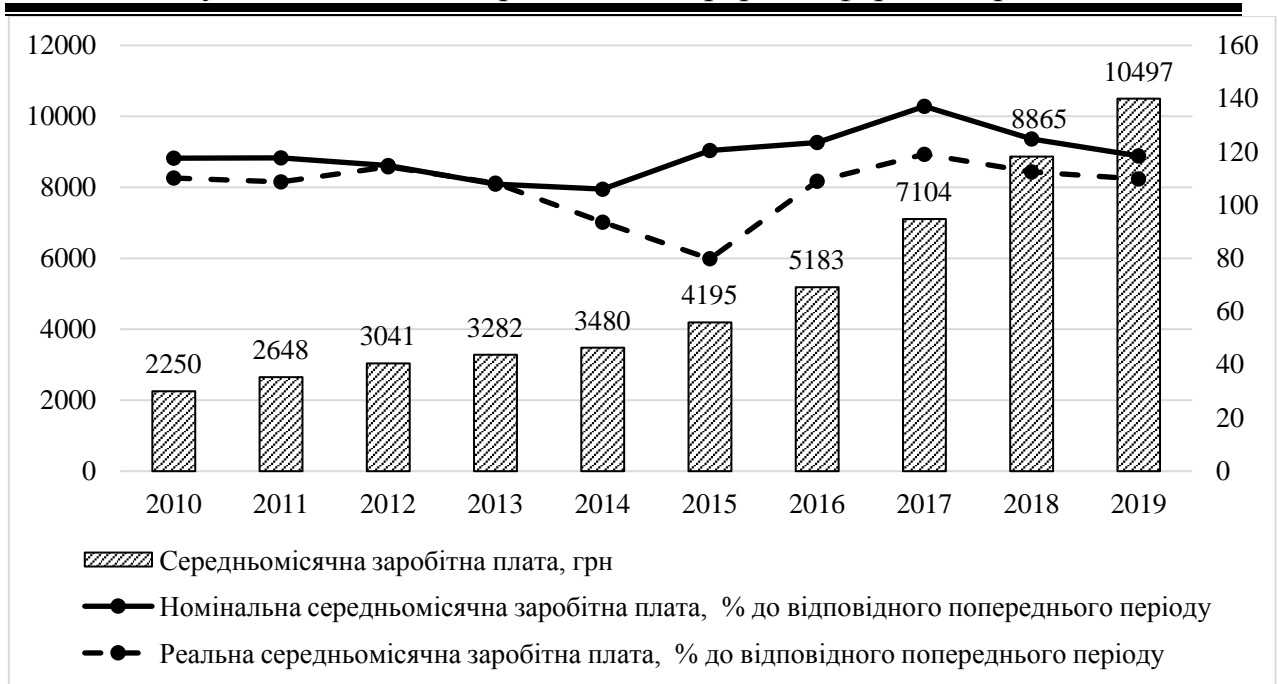

Рис. 1. Середньомісячна номінальна та реальна заробітна плата

До внутрішніх чинників відносяться такі, що сприяють впровадженню системи оплати праці в країні, районах, регіонах, підприємствах відповідно до стану та розвитку економіки країни, що стане підставою для її успішного функціонування та покращення ситуації на ринку праці. Внутрішні чинники класифікуються на 4 групи:

- політико-інституційні: політика державного регулювання заробітної плати; нормативно-правова база оплати праці; політична стабільність; розвиток підприємництва, малого бізнесу, самостійної зайнятості тощо; охорона довкілля;

- економічні: стратегічний розвиток країни; інвестиційна та інноваційна політика країни; монетарна, бюджетна та фіскальна політики; продуктивність праці (з одного боку, зростання продуктивності праці дозволяє забезпечити підвищення рівня заробітної плати, а з іншого — висока заробітна плата сприяє зростанню продуктивності праці);

- організаційні: структурну перебудову (галузеві зміни); науково-технічний рівень виробництва; приватизацію власності; зміст, характер і умови праці; організаційну культуру підприємства, кадрову політику, систему оплати праці;

– соціальні: демографічна ситуація; соціальна політика; розвиток соціального партнерства; взаємовідносини найманих працівників і роботодавців; освітньо-кваліфікаційний рівень робочої сили.

Досліджуючи макроекономічні чинники, встановлено, що найбільших вплив на динаміку середньої заробітної плати мають такі: інфляція, податкова політика держави, динаміка ВВП, обсяг грошової маси в обігу, інвестиції, курс валют, кон'юнктура на ринку праці, динаміки цін на товари та послуги, демографічна ситуація.

Проаналізувавши динаміку заробітної плати протягом 2010-2019 років, спостерігається її зростання в 4,7 рази. Найбільш стрімке підвищення протягом 2017-2019 років. На розмір реальної заробітної плати безпосередній вплив має індекс споживчих цін – інфляція. На рис. 2 відображено динаміку індексу споживчих цін протягом 2010-2019 рр.

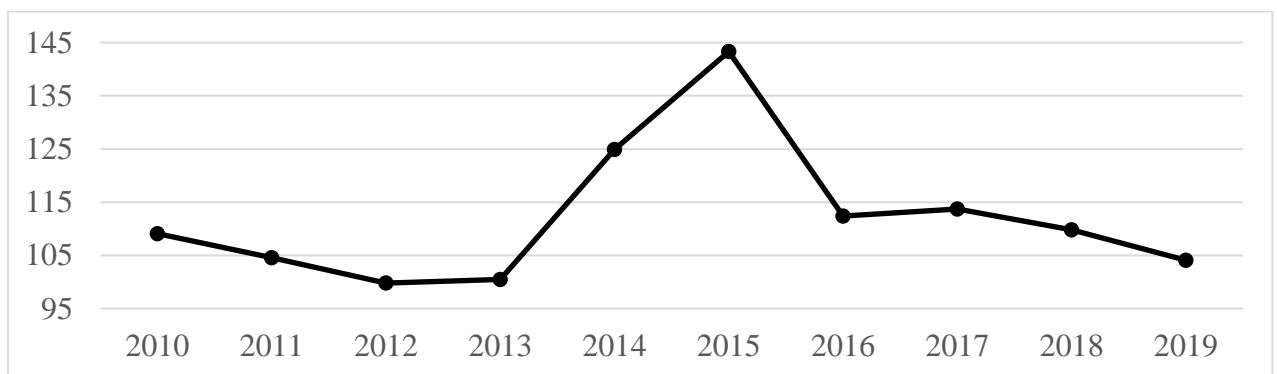

Рис. 2. Динаміка індексу споживчих цін

Протягом 2017-2019 років в Україні спостерігається зменшення індексу споживчих цін, що позитивно відобразилося на рівні реальної заробітної плати.

Таким чином, основне спрямування політики української держави в сучасних умовах повинне бути на стабілізацію економіки країни.

Список використаних джерел

1. Білошкурська Н. В. Маркетингове дослідження факторів ціноутворення на конкурентному ринку. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2015. № 1. С. 24-31.
2. Гмиря В. П. Розвиток ринку аграрної продукції в Україні. *Науковий вісник Полісся*. 2015. № 2(2). С. 17-22.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua/>